

‘Ik wil Sinti-kinderen laten shinen’

Sintezza Nadine Rosenberg werkt sinds 2002 op basisschool De Nieuwe Linde in Nuenen. Haar functie is ‘intercultureel intermediair onderwijsassistent’. Een mond vol, in de praktijk zorgt ze voor de begeleiding van alle Sinti-kinderen op school. Tijdens een interview van Astrid van den Hurk (adviseur platform OWRS) met Nadine en drie moeders van Sinti-kinderen blijkt dat Nadine dit niet alleen tijdens schooltijden doet. Ze staat ook op andere tijden voor deze kinderen én hun ouders klaar om hen met raad en daad bij te staan.

Nadine Rosenberg werd in 2002 door de directeur benaderd om als onderwijsassistent te komen werken op basisschool De Nieuwe Linde. Ze was daar eerder zelf leerling. “Eigenlijk had ik andere plannen, net als veel van mijn familieleden wilde ik de muziek ingaan. Ik besloot om het te proberen en ben sinds die tijd niet meer weggegaan. In Nuenen wonen veel Sinti, het is voor mij ongelooflijk belangrijk dat Sinti-kinderen dezelfde kansen krijgen als ieder kind in Nederland. Dat ze niet ‘automatisch’ naar het praktijkonderwijs gaan, maar de kans krijgen om een vervolgopleiding te doen die bij hen past en hen laat shinen.”

Speciale gave

Saidie Rosenberg, zus van Nadine en moeder van 3 kinderen, is blij met Nadine. “Op school staat ze altijd voor mijn kinderen klaar, ze begrijpt hen. Ze heeft een speciale gave om kinderen te motiveren en te betrekken bij andere leerlingen. Ik vind het geruststellend dat Nadine er is, zeker als ik weet dat ze meefietst met een van mijn kinderen als de klas ergens naartoe gaat. Anders zou ik mijn kinderen niet zomaar mee laten gaan bij een uitstapje.”

Nicht Safora Rosenberg is moeder van 4 Sinti-kinderen. Tijdens de corona lockdowns met online onderwijs deed ze een beroep op Nadine. “We zijn niet zo gewend aan computers en om online te werken. Nadine zorgde dat mijn kinderen toegang tot het aangeboden online onderwijs kregen en legde uit wat ze moesten doen. Door regelmatig contact met ze te hebben en langs te komen, bleven mijn kinderen gemotiveerd om de lessen te volgen en hun huiswerk te maken. Dat was zeker niet gelukt zonder haar.”

‘NADINE HEEFT EEN SPECIALE GAVE OM SINTI-LEERLINGEN TE MOTIVEREN EN HEN TE BETREKKEN BIJ ANDERE LEERLINGEN.’

Op school

De rol van Nadine op school is veelzijdig. Samengevat schiet ze te hulp als een leerkracht er niet meer uitkomt of geen tijd heeft voor individuele aandacht. Bijvoorbeeld

bij taalproblemen. Veel kinderen van Sinti komen met een taalachterstand de school binnen, thuis wordt veelal alleen Romanes gesproken. Bovendien kent Romanes minder woorden en een andere grammaticastructuur, waardoor begrijpend lezen problemen oplevert, weet Nadine. “Zo beantwoordden alle Sinti-kinderen een opdracht in de Cito-toets met de woorden ‘tafel dekken’ fout, omdat ze dit begrip niet kennen. Thuis wordt niet gevraagd ‘de tafel te dekken’, maar om ‘de borden, glazen, messen en vorken op tafel te leggen.’”

‘THUIS WORDT NIET GEVRAAGD ‘DE TAFEL TE DEKKEN’, MAAR OM ‘DE BORDEN, GLAZEN, MESSEN EN VORKEN OP TAFEL TE LEGGEN.’

Nadine begeleidt Sinti-kinderen bij het maken van opdrachten die ze niet begrijpen. “Ik werk hierbij handelingsgericht, leg de opdracht nog een keer uit en vul hiaten aan. Ik spreek hierbij altijd Nederlands en visualiseer als nodig. Dat is meestal voldoende voor hen om de opdracht wel te snappen.”

Buiten schooltijd

Ook buiten schooltijd en in vakanties zet Nadine zich in voor de Sinti-kinderen in Nuenen. Safora noemt als voorbeeld haar oudste zoon, die veel problemen met rekenen had. “Dit frustreerde hem enorm met als gevolg dat hij niet meer naar school wilde. Ik wist niet zo goed wat ik hieraan moest doen, maar Nadine liet het hier niet bij zitten. Ze zocht hem regelmatig op, ook buiten schooltijd. Daarnaast regelde ze een zorgarrangement voor hem, zodat hij extra rekenlessen van een specialist kreeg.”

Vervolgonderwijs

Voor veel Sinti-ouders en kinderen is het zoeken van een geschikte school voor voortgezet onderwijs een onbekende zoektocht. Het volgen van voortgezet onderwijs kent immers nog niet zo'n lange geschiedenis. Bovendien vinden Sinti-ouders het moeilijk om hun kinderen naar een omgeving te laten gaan waar ze hen niet kunnen beschermen. Nadine bezoekt deze ouders daarom ook na de basisschool om hen met raad en daad bij te staan. Marjan Verhoeven heeft samen met haar Sinti-echtgenoot 3 kinderen waarvan er nog 1 op De Nieuwe Linde zit. “De afgelopen 20 jaar zijn

alle ouders van Sinti-kinderen op onze school meerdere keren door Nadine geholpen. Niet alleen tijdens de basisschooltijd, maar ook na die tijd. Zo weten we dat we haar kunnen inschakelen bij bijvoorbeeld het inschrijven voor het vervolgonderwijs.”

‘MIJN DROOM IS MIJN KENNIS EN ERVARING BREDER IN TE ZETTEN.’

Nadine noemt als voorbeeld een Sinti-ouder die vond dat haar zoon niet gehoord werd op zijn middelbare school. “Na een onenigheid met een andere leerling werd hij als schuldige aangewezen. Uiteraard was hij hierbij betrokken, hij had echter niet de kans gekregen om zijn kant van het verhaal te vertellen. Dat heeft veel losgemaakt bij hem en hij overwoog zelfs om van school te gaan, ondanks dat hij bijna zijn diploma had.

Het advies dat Nadine aan zijn moeder gaf, was om hierover in gesprek te gaan met school. “Al was het maar om aan te geven dat zij zich te weinig gehoord voelden en dat zij er alles aan wilde doen om hem zijn besluit te laten heroverwegen. Dat deed zij en samen met school overtuigde ze haar zoon ervan zijn school toch af te maken.”

Toekomst

Als Nadine gevraagd wordt hoe zij haar toekomst ziet, geeft ze aan ook andere Sinti te willen helpen. Zo oppert ze het idee van een helpdesk voor Sinti-kinderen en hun ouders. Om hun vragen over onderwijs en school te beantwoorden en hen van advies te voorzien bij allerlei

HET BELANG VAN DE PEUTERSPEELZAAL

Vaak hebben Sintikinderen een onderwijsachterstand als ze op de basisschool beginnen. Daarom maakt Nadine zich sterk om Sinti ervan te overtuigen dat het goed is als ze hun kinderen naar de peuterspeelzaal laten gaan. Ondanks het feit dat dit geen eenvoudige opgave is, gaan er steeds meer Sinti-kinderen in Nuenen naar de peuterspeelzaal.

Nadine ziet regelmatig dat het uiteindelijk toch niet goed gaat. “Het vraagt extra inzet en kennis van leidsters om deze kinderen die vaak geen Nederlands spreken en weinig met andere kinderen buiten hun gemeenschap gespeeld hebben, goed te begeleiden. Daarbij komt dat ouders wantrouwig zijn en moeite hebben om hun kind alleen achter te laten bij de peuterspeelzaal. Toch is het ongelooflijk belangrijk dat ze wel naar de peuterspeelzaal gaan. Ik doe, binnen mijn mogelijkheden, zoveel als kan. Maar dat is niet altijd voldoende.

Ik denk dat het daarom goed is als er speciaal voor deze kinderen op de peuterspeelzaal iemand wordt aangetrokken. Liefst iemand uit de Sintigemeenschap die vertrouwd wordt.”

onderwijszaken waar ze tegenaan lopen. Die helpdesk zou wat haar betreft ook breder mogen zijn. "Ik zou bereikbaar willen zijn voor iedereen die onderwijs aan Sinti-kinderen geeft. Om cultuurverschillen duidelijk te maken en oplossingen aan te dragen als die verschillen problemen

opleveren." Hierbij denkt ze dus verder dan de Sinti-gemeenschap in Nuenen. "Mijn droom is mijn kennis en ervaring breder in te zetten. Er zijn nog zoveel Sinti-kinderen die door allerlei redenen niet het onderwijs volgen dat hen toekomt!"

'HET ONTSTAAN VAN HET BESCHERMDE GEDRAG'

Nadine wordt regelmatig gevraagd presentaties te houden over haar ervaringen met Sinti en onderwijs. Begrip kweken voor de cultuur en handelswijze van Sinti is hierbij vaak haar doel. Zo gaf zij tijdens een landelijke bijeenkomst van OWRS een uitleg over 'het ontstaan van het beschermde gedrag' om duidelijk te maken waar Sinti zoal mee worstelen als hun kinderen naar school gaan.

Holocaust

De Holocaust heeft grote gevolgen voor de Sinti. Zij werden vervolgd en hele families werden opgepakt en om het leven gebracht in concentratiekampen. Na de oorlog duurde het lang voordat hun vervolging erkenning kreeg. Zelfs tot op de dag van vandaag is de wrede vervolging van Sinti bij veel Nederlanders minder bekend in vergelijking met wat de Joodse gemeenschap in de Tweede Wereldoorlog doorstaan heeft. Sinti werden daarom vaak niet begrepen, gediscrimineerd en respectloos behandeld. Dit alles zorgde voor wantrouwen en angst bij veel Sinti.

Als gevolg hiervan volgden Sinti-kinderen van de eerste en tweede generatie na de oorlog geen onderwijs en werden zij beschermd en afgeschermd binnen de eigen gemeenschap opgevoed. Kinderen van de derde en vierde generatie Sinti gaan gelukkig wel naar school, al voeden hun ouders hen nog steeds zeer beschermd op.

Onbegrip

Deze opvoeding stuit regelmatig op onbegrip bij leerkrachten en andere ouders, 'burgers' zoals Nadine dit noemt. Een voorbeeld hiervan is een schoolactiviteit als een schoolreisje. Voor velen zijn dit leuke en vanzelfsprekende activiteiten. Sinti zijn hier minder bekend mee en zien dit soort activiteiten als een gevaarlijke onderneming. Nadine maakt dan ook regelmatig mee dat Sinti-ouders hun kinderen verbieden met dit soort activiteiten mee te doen en dat burgers dit vreemd vinden.

Meer bekendheid over het ontstaan van de beschermende houding van Sinti zou zorgen voor veel meer begrip bij anderen. Nadine lost dit soort voorvallen overigens op door zelf mee te gaan of een van de ouders van de Sinti-kinderen te vragen mee te gaan. Meestal is dat voldoende om deze ouders over de streep te trekken.